

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра архітектури та середовищного дизайну

03-08-49М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсового проєкту

«ПРОЄКТ БУДИНКУ-ВСТАВКИ З ОФІСОМ І КАФЕ НА 40 МІСЦЬ В ІСНУЮЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ»

з навчальної дисципліни «Архітектурне проектування»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування»
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІБА
Протокол № 2 від 01.10.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до виконання курсового проєкту «Проект будинку-вставки із офісом і кафе на 40 місць в існуючому середовищі» з навчальної дисципліни «Архітектурне проєктування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання [Електронне видання] / Бичковська Л. С., Матвіюк О. В., Шолудько М. М. – Рівне : НУВГП, 2020. – 27 с.

Укладачі: Бичковська Л. С., старший викладач кафедри архітектури та середовищного дизайну; Матвіюк О. В., старший викладач кафедри архітектури та середовищного дизайну; Шолудько М. М., старший викладач кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Відповідальна за випуск: Михайлишин О. Л., завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Керівник групи забезпечення
спеціальності

191 «Архітектура та
містобудування»

д.арх., проф. Михайлишин О. Л.

© Бичковська Л. С., Матвіюк О. В.,
Шолудько М. М., 2020

© НУВГП, 2020

Зміст

Вступ.....	4
1. Мета та завдання проекту.....	4
2. Склад проєкту.....	5
3. Загальні положення.....	5
4. Генеральний план.....	6
5. Об'ємно-просторові вирішення.....	8
6. Композиційно-планувальне рішення.....	9
7. Послідовність виконання.....	18
8. Рекомендована література.....	18
Додатки.....	20

Вступ

Методичні вказівки до виконання курсового проєкту №10 на тему «Проект будинку-вставки із офісом і кафе на 40 місць в існуючому середовищі» з дисципліни «Архітектурне проєктування» складені відповідно до робочої програми курсу та до вимог кваліфікаційної характеристики бакалавра (спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»). Коротко викладено склад курсового проєкту, подано методичні рекомендації щодо послідовності процесу проєктування та написання пояснювальної записки, наведено приклади з вітчизняного та зарубіжного досвіду проєктування архітектурних об'єктів у межах сформованого міського середовища.

1. Мета та завдання проєкту

Метою виконання курсового проєкту є ознайомлення студентів з основними прийомами та принципами проєктування об'єктів в існуючому середовищі на прикладі будинку-вставки із офісом та кафе на 40 місць.

Основними завданнями, що вирішуються під час виконання даного курсового проєкту, є:

- набуття навичок проєктування об'єктів у існуючому середовищі міста;
- створення виразного об'ємно-просторового образу будівлі;
- збереження існуючого середовища, одночасно розвиваючи його;
- створення композиційно-планувальної структури згідно з діючими нормами проєктування;
- підбір колористичного та стилістичного вирішення проєктованого об'єкту з урахуванням вимог до збереження історично цінної забудови;
- ознайомлення з вітчизняним та зарубіжним практичним досвідом проєктування архітектурних об'єктів в існуючому середовищі;
- вирішення функціональної організації ділянки проєктованого об'єкту;
- проведення аналізу та оцінка містобудівної ситуації, що склалася у процесі розвитку міста;

- уміння працювати з містобудівною документацією;
- уміння приймати обґрунтовані функціональні та образно-стилістичні рішення з урахуванням існуючих просторових особливостей і масштабу забудови.

2.Склад проєкту

1. Ситуаційна схема, М 1:5000 (М 1:10000).
2. Генеральний план ділянки, М 1:500 (1:1000).
3. План першого поверху (на позначці 0.000), М 1:100 (1:200).
4. Плани інших поверхів, М 1:100 (1:200).
5. Головний фасад, М 1:100.
6. Фасад (за вибором студента), М 1:100 (1:200).
7. Розріз будівлі, М 1:100 (1:200).
8. Розгортка по вулиці.
9. Перспективні вигляди.
10. Пояснювальна записка (до 10 аркушів формату А-4, додатки: ескізні розробки, клаузура).

Усі креслення та масштаби узгоджуються з керівником.

3. Загальні положення

Досить популярними у наш час є будинки-вставки,що можуть розташовуватися на розривах між будівлями,на проходах,а також на місцях зруйнованих будівель .Головна задача при зведенні такого будинку – враховувати особливості навколишньої забудови та забезпечити нормативну інсоляцію у новій будівлі.

У ході виконання курсового проєкту здобувачі вищої освіти повинні засвоїти основні принципи та методи архітектурного проектування об'єктів у сформованому існуючому середовищі міста.

Процес формування концепції нової забудови і подальшого проектування таких об'єктів необхідно розпочинати з аналізу архітектурно-містобудівних особливостей цього середовища та оцінки існуючого контексту. Вивчення сформованих містобудівних умов та характеру забудови дозволить визначити важливі елементи архітектурного образу будівлі-вставки.

4. Генеральний план

При розплануванні ділянки проєктованого об'єкту повинні бути збережені природні особливості ландшафту та уже сформовані зелені насадження. Система нових зелених насаджень повинна формуватись у відповідності до характерних для місця розташування будинку-вставки композиційних прийомів з використанням сучасних прийомів ландшафтного дизайну.

Нові малі архітектурні форми повинні проєктуватись в контексті вирішень існуючих елементів благоустрою ділянки.

Якщо населений пункт занесено до Списку історичних населених місць України, то вихідними даними при проєктуванні повинен слугувати історико-архітектурний опорний план з визначеними межами і режимами використання історичних ареалів та зон охорони пам'яток культурної спадщини.

На земельній ділянці слід передбачити чітке зонування, з виділенням: зони для відвідувачів, за необхідності, з майданчиком для сезонного розміщення додаткових столиків на відкритому повітрі, виробничої зони, куди можуть входити господарський двір з під'їзними шляхами для вантажних автомобілів, розвантажувальний майданчик, що примикає до групи складських приміщень, сміттєзбірник, майданчик відпочинку для персоналу, стоянки для індивідуального автотранспорту.

При проєктуванні вбудованих та прибудованих приміщень підприємств харчування (закладів РГ) необхідно провести розмежування прибудинкової території житлового будинку та території підприємства харчування (закладу РГ). (С. 18 ДБН В.2.2-25:2009).

Будинки і споруди, в яких розміщуються підприємства харчування (заклади РГ), повинні розташовуватися не менше ніж **6 м** від червоної лінії.

Генпланом потрібно передбачити - головний вхід до кафе для відвідувачів зі сторони прилеглої вулиці та господарську зону. Господарська зона повинна розташовуватися біля входу до виробничих приміщень кафе, з під'їздом автотранспорту (для підвезення продуктів, торгового обладнання тощо) шириною - **3.5м** та завершуватись розворотним майданчиком розміром (**12м x12м**). На господарській зоні потрібно передбачити місця для закритих

сміттєвих контейнерів, на віддалі не ближче – **20 м** від стін проектованої будівлі та існуючої забудови.

Лінійні розміри майданчиків для сміття в плані повинні з усіх боків на **1,5 м** перевищувати площу сміттєзбірника. Майданчики із сміттєзбірниками підприємств харчування (закладів РГ) повинні мати свою систему збирання і накопичення сміття, та бути відокремленими від сміттєзбиральних майданчиків житлового будинку.

Також потрібно передбачити місця для відпочинку персоналу та працівників офісу і короткочасну стоянку автомобілів (для персоналу кафе і працівників офісу).

При розробці (проектуванні) земельної ділянки даного проекту, слід дотримуватися діючих норм і правил:

- Розміщення громадських будинків та споруд на земельних ділянках повинно відповідати містобудівним, екологічним, протипожежним, санітарним нормам;
- Ділянка для розміщення громадського будинку або комплексу будинків та споруд повинна відповідати вимогам забезпечення їх оптимальної орієнтації і нормативної інсоляції приміщень будинків, влаштування зручних підходів, під'їздів і автостоянок, організації благоустрою з належним рівнем (%) озеленення;
- Огорожа сходів, сходових площадок і пандусів на ділянці забудови, а також матеріали шляхового покриття повинні забезпечувати безпечне пересування пішоходів, включаючи мало-мобільні групи населення з урахуванням руху колясок для дітей та інвалідів. Зовнішні сходи (або їх частини) і площадки заввишки від рівня тротуару більше 0,45 м при входах до будинку повинні мати огорожу;
- Наскрізні проїзди в будинках слід приймати завширшки (у просвіті) не менше 3,5 м, заввишки не менше 4,25 м;
- Основні входи до громадських будинків повинні мати зручні підходи та оптимальні розміри, які враховують можливості всіх розрахункових категорій відвідувачів. Кількість входів (виходів) визначається розрахунком виходячи із пропускнуєї спроможності будинків, а також експлуатаційними вимогами.

5. Об'ємно-просторові вирішення

Під час проєктування нових об'єктів у межах існуючого міського середовища необхідно враховувати обмеження, які визначені міжнародними та державними нормативно-правовими документами у галузі охорони архітектурної спадщини (Міжнародні конвенції щодо охорони історичних місць та окремих цінних об'єктів, Закони України, ДБН, правил забудови та ін.).

З метою забезпечення гармонійної інтеграції нової будівлі в історично сформоване середовище, потрібно узгоджувати ряд факторів: силует вулиці (щільність існуючої забудови, масштаб будівель та поверховість); період будівництва та стилістику будівель; форми існуючих будівель; матеріал опорядження фасадів (колір, фактуру, текстуру) та будівельні технології.

Одним із основних факторів, що впливає на стилістичне вирішення нової будівлі є характер прилеглої забудови. Так, новий будинок в охоронній зоні забудови того чи іншого періоду не повинен переривати цілісність і стилістичну єдність міського пейзажу. Форма новобудови повинна бути архітектурно співзвучною з формами існуючої забудови.

Масштаб – розмір будівлі по відношенню до навколишньої забудови або ландшафту. Новобудова має композиційно підпорядковуватись існуючим архітектурним (містобудівним) домінантам. Розташування будівель, які мають більший масштаб, ніж оточуюче середовище, допустиме при застосуванні прийомів, які впливають на візуальне зменшення їх масштабу. Важливим також є збереження середньої поверховості та щільності забудови.

Велику увагу слід приділити **деталюванню фасаду** проєктованої будівлі. Наявність стилістично споріднених деталей в забудові дозволить морфологічно поєднати нові та існуючі об'єкти. Тому, на основі попереднього аналізу існуючої забудови необхідно виділити характерні деталі, які можуть бути використані в архітектурних вирішеннях нової забудови.

Не менш важливим фактором є **місце розташування** проєктованого об'єкту. Нові будівлі не повинні порушувати лінію забудови, сформовану в результаті історичного розвитку міста. Там, де фасади створюють більш чи менш безперервну лінію, таку ж структуру слід повторити при включенні в забудову нових об'єктів.

На ділянках, де будівлі розташовані з відступами від лінії забудови та меж території, слід застосовувати аналогічний прийом.

Будівельні матеріали, що використовуються під час проєктування об'єкту, їх фактура, текстура та колір повинні бути характерними для даної місцевості чи населеного пункту. Використання сучасних матеріалів є припустимим у випадку їх гармонійного поєднання з матеріалами існуючої забудови.

Нові будівлі повинні сприяти збереженню існуючого вигляду будівлі та міського пейзажу в цілому.

6. Композиційно-планувальне рішення

Вставка – це частина будинку, що призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень та закладів громадського харчування. Будинки-вставки можуть розташовуватися в розривах між будівлями, а також – на місцях зруйнованих будівель.

Згідно завдання курсового проєкту, на першому поверсі будівлі – вставки потрібно запроектувати кафе на 40 місць з головним входом зі сторони прилеглої вулиці, а на (2,3) поверсі – офісні приміщення.

Проектування кафе

Кафе є закладом ресторанного господарства (РГ) із широким асортиментом страв нескладного приготування, кондитерських виробів і напоїв, в якому застосовують самообслуговування або обслуговування офіціантами. Кафе обслуговують населення сніданками, вечереями. Асортимент кафе включає гарячі і холодні закуски нескладного приготування (сосиски, страви з яєць, млинці, сирники тощо), готові продукти, різні гарячі і холодні напої (кава, какао, чай, молоко, кефір, соки тощо), а також кондитерські і булочні вироби. Кафе можуть бути і вузької спеціалізації: кафе-кондитерська, кафе-молочне, кафе-морозиво тощо (ДСТУ 3862-99). Кафе на 40 місць, яке пропонується запроектувати, буде працювати на напівфабрикатах з високим ступенем готовності.

Об'ємно-планувальні рішення приміщень повинні передбачати потоковий технологічний процес, виключати зустрічні потоки сировини, напівфабрикатів і готової продукції, використаного і чистого посуду, а також виключити перетин шляхів руху відвідувачів і персоналу.

Для маломобільних відвідувачів слід передбачати пристрої і заходи для безперешкодного доступу і зручного користування приміщеннями цієї категорією відвідувачів: пандуси при входах в будинки-вставку; належні двері і тамбури; пристрої вертикального підйому в будинках заввишки більше ніж один поверх (за відсутності в них пасажирських ліфтів); пристрої і пристосування для інвалідів згідно вимог ДБН В.2.2-17 та додатком В.

Приміщення для відвідувачів поділяються на дві функціональні підгрупи: зала кафе на 40 місць та допоміжні приміщення (вестибюль, гардероб, туалети, приміщення додаткового обслуговування тощо). Висота приміщень надземних поверхів громадських будинків від підлоги до стелі приймається відповідно до технологічних вимог, але не менше 3,0 м. У коридорах і холах в залежності від об'ємно-планувального вирішення будинків при врахуванні технологічних вимог допускається зменшення висоти до 2,5 м; в допоміжних коридорах і складських приміщеннях - до 2,2 м, а в окремих приміщеннях допоміжного призначення без постійного перебування людей - до 1,9 м. (с.10, ДБН В.2.2-9:2009).

Перелік приміщень для обслуговування відвідувачів у підприємствах харчування (закладах РГ) різного типу і класу слід приймати за таблицею 2. (С.24, ДБН В.2.2-25:2009).

Обідня зала

Площу зали (без роздавальної) слід приймати на 1 місце в залі, не менше: - у кафе - **1,6 м²**; - у кафе-автоматах, закладах швидкого обслуговування і безалкогольних барах - **1,4 м²**. Площа зали передбачається з урахуванням розміщення столів, стільців, улаштування проходів (у тому числі евакуаційних проходів) згідно з технологічними та протипожежними вимогами.

У кафе молодіжному слід передбачати приміщення Ради кафе з розрахунку **0,1 м²** на одне місце в залі; у кафе дитячому - приміщення для ігор з розрахунку **0,24 м²** на одне місце в залі.

У загальнодоступних їдальнях і кафе на площі зали допускається передбачати буфет (сік-бар) площею **6-12 м²**.

Обідні зали слід, як правило, розташовувати в одному рівні з гарячим і холодним цехами, а також мийною столового посуду.

Залу кафе допускається розділяти на зони перегородками (стаціонарними або розсувними) за умови влаштування шляхів евакуації з кожної зони окремо.

Ширину проходу в залах слід приймати не менше вказаної в таблиці 3. (С.27 ДБН В.2.2-25:2009).

У підприємствах харчування (закладах РГ) і їх зонах, призначених для спеціалізованого обслуговування маломобільних відвідувачів, рекомендується передбачати обслуговування офіціантами. Обідні зали слід розміщувати тільки на першому поверсі (за відсутності в будівлі пасажирських ліфтів). Площа таких обідніх залів визначається виходячи з нормативу площі не менше 3 м² на місце (ДБН В.2.2-17). У підприємствах харчування (закладах РГ) з самообслуговуванням рекомендується відводити до 10 % місць, але не менш одного для осіб, що пересуваються на кріслах-колясках, і сліпих з площею не менше 3 м² на кожне місце.

Допоміжні приміщення.

До складу допоміжних приміщень входять вестибюль з гардеробом, туалети, приміщення (місця) для відпочинку, кімнати для куріння тощо, а також приміщення з надання послуг відвідувачам, які встановлюються завданням на проектування.

У вестибюлях або окремих приміщеннях (нішах) перед обідніми залами слід передбачати умивальники з розрахунку не менше 1 крана на 50 місць в залі.

Кількість місць в гардеробі верхнього одягу для відвідувачів повинна на 10 % перевищувати місткість зали. Довжина вішалок визначається з розрахунку шість гачків для одягу на 1 пог. м вішалки.

Входи в туалети (вбиральні) для відвідувачів слід передбачати з вестибюля. Туалети повинні проектуватися роздільними для чоловіків і жінок. За кількості місць в залі менше 50 допускається проектувати **один туалет на один унітаз з умивальником**. У чоловічих туалетах на кожен унітаз слід передбачати один пісуар.

У шлюзах туалетів слід передбачати не менше одного умивальника на кожні чотири унітази. У ресторанах, барах і кафе з

обслуговуванням офіціантами в шлюзах туалетів слід передбачати додаткову площу не менше **4 м²** для туалетної.

Виробничі приміщення

До виробничої групи приміщень входять: виробничі, складські та службово-побутові приміщення. Перелік виробничих приміщень потрібно приймати за таб. Д.1, додаток Д (с.66, ДБН В.2.2-25:2009), а їхні мінімальні площі за таб.Е.1, додаток Е (с.67 ДБН В.2.2-25:2009).

Виробничі цехи для підприємств харчування (закладах РГ) меншої продуктивності (до 50 місць), що працюють на напівфабрикатах високого ступеня готовності, допускається об'єднувати в одному приміщенні:

- гарячий і холодний цехи;
- мийну столового і кухонного посуду.

При об'єднанні в одному приміщенні цехів з різними температурно-вологими режимами, а також мийних різного призначення слід застосовувати технологічне обладнання, що забезпечує в місцях обробки і приготування харчових страв задані параметри внутрішнього середовища. У такому приміщенні цехи слід розділяти бар'єрами заввишки до 1,6 м або обладнанням.

Перелік виробничих приміщень потрібно приймати за таб.Д1, додаток Д (с. 66, ДБН В.2.2-25:2009). Ширина коридорів у виробничій групі приміщень (виробничих, складських та службово-побутових) повинна бути не менше **1,3м.**

Приміщення приймання і зберігання продуктів

Мінімальні площі приміщень приймання і зберігання продуктів приймати за таб. И.1, додаток И (с. С.70, ДБН В.2.2-25:2009).

Приміщення зберігання продуктів повинні мати безпосередній зв'язок із завантажувальною і не мають бути прохідними. Приміщення для зберігання продуктів і охолоджуваних камер не допускається розміщувати під мийними і санітарними вузлами, а також під виробничими приміщеннями з трапами.

Площу охолоджуваної камери слід приймати з внутрішніми розмірами в плані не менше **2,4 м х 2,2 м**, висотою не менше **2,2 м** і не більше **2,7 м** (за більшої висоти застосовується підшивна стеля).

Охолоджувані камери необхідно розміщувати у вигляді єдиного блоку з входом через тамбур, завглибшки не менше **1,6 м**.

Службово-побутові приміщення

Групу службових і побутових приміщень рекомендується проектувати в єдиній зоні (блоці), функціонально пов'язуючи її з групами інших виробничих приміщень коридорами.

Проектування побутових приміщень (гардеробні, душові, туалети, кімнати особистої гігієни жінок), а також розрахунок санітарних приладів слід проводити згідно із вимогами СНиП 2.09.04 і санітарними характеристиками виробничих процесів.

Перелік службово-побутових приміщень слід приймати згідно таб.К.1, додаток К(с.72, ДБН В.2.2-25:2009). Мінімальні площі службово-побутових приміщень приймати за таб.Л.1, додаток Л (с. 73 ДБН В.2.2-25:2009).

Проектування офісних приміщень

При проектуванні офісних приміщень слід дотримуватися норм які використовуються для проектування громадських будівель і споруд (ДБН В.2.2-9:2018 “Громадські будинки та споруди”)

У офісних приміщеннях для інвалідів та інших маломобільних груп населення один з основних входів повинен бути обладнаний пандусом або іншим пристроєм, що забезпечує можливість підйому інваліда на рівень входу до будинку, його 1-го поверху або ліфтового холу. Такий вхід повинен бути захищений від атмосферних опадів; перед ним слід влаштовувати площадку розміром не менше **1м х 2,5 м** з дренажем.

У громадських будинках при кожному зовнішньому вході до вестибюлю та сходових кліток належить передбачати тамбури для теплового і вітрового захисту. Ширина тамбура повинна

перевищувати ширину прорізу не менше ніж на **0,15 м** з кожного боку, а глибина тамбура повинна перевищувати ширину полотна дверей не менше ніж на **0,2 м**. Мінімальна глибина тамбура - **1,2 м**.

Позначка рівня підлоги приміщень біля входу до будинку повинна бути вище від позначки тротуару перед входом не менше ніж на **0,15 м**. Допускається приймати позначку рівня підлоги біля входу до будинку менше **0,15 м** (в тому числі і заглиблення нижче позначки тротуару) за умови захисту приміщень від попадання опадів.

Розміри приміщень вестибюльної групи приймаються з урахуванням максимальної пропускної спроможності, коефіцієнта змінності, необхідності забезпечення вхідного контролю та охорони, інших особливостей експлуатації будинків різного призначення згідно з ДБН за видами будинків та споруд.

У громадських та офісних будинках та спорудах, що обслуговують інвалідів та інші маломобільні групи населення, площу приміщень вестибюльної групи слід збільшувати з урахуванням людей, які супроводжують інвалідів, з розрахунку **0,5 м²** на кожного інваліда згідно з ВСН 62.

Місткість гардеробних (якщо такі передбачаються) приймається відповідно до вимог будівельних норм за видами будинків та споруд. Площу гардеробних для верхнього одягу за бар'єром слід приймати з розрахунку на одне місце не менше **0,08 м²**, коли використовують вішалки консольного типу, і **0,1 м²**, коли використовують звичайні та підвісні вішалки.

Приміщення, зони та місця надання послуг, що відвідуються маломобільними відвідувачами, належить, як правило, розташовувати на рівні, найближчому до поверхні землі. В інших випадках слід передбачати сходи, пандуси, ліфти та інші пристосування для переміщення маломобільних відвідувачів. В усіх будинках, в яких приміщення, призначені для користування інвалідами на кріслах-колясках, розташовані вище першого поверху,

слід передбачати ліфти, кабіни яких повинні мати розміри не менше: ширину - **1,1 м**; глибину - **1,5 м**; ширину дверного прорізу - **0,85 м**.

Ліфти повинні мати автономне керування з кабін і з рівня поверху, що має безпосередній вихід назовні. Влаштування ліфтів або інших підйомників є обов'язковим для будинків з різницею позначок рівнів підлоги вхідного вестибюлю та підлоги верхнього поверху (крім технічного верхнього) **13,2 м** і більше.

Висота приміщень надземних поверхів громадських будинків від підлоги до стелі приймається відповідно до технологічних вимог, але не менше **3,0 м**. У коридорах і холах в залежності від об'ємно-планувального вирішення будинків при врахуванні технологічних вимог допускається зменшення висоти до **2,5 м**; в допоміжних коридорах і складських приміщеннях - до **2,2 м**, а в окремих приміщеннях допоміжного призначення без постійного перебування людей - до **1,9 м**.

У приміщеннях з похилою стелею або різними за висотою частинами приміщення вимогам до найменшої висоти повинна відповідати середня (приведена) висота приміщення. В цьому випадку висота приміщення у будь-якій його частині має бути не менше **2,5 м**. У коридорах та інших приміщеннях, простір під стелею яких використовується для транзитних інженерних комунікацій, допускається зменшення висоти від підлоги до підвісної стелі до **2,5 м**.

Будинки, споруди та приміщення громадських будинків, їх конструкції, планувальні вирішення, обладнання та опорядження повинні відповідати вимогам пожежної безпеки будівельних норм за видами будинків та споруд.

На шляхах евакуації всередині громадського будинку відстань від дверей найбільш віддалених приміщень (крім вбиралень, умивалень, кімнат для куріння, душових та інших обслуговуючих приміщень) до виходу назовні чи до сходової клітки, забезпеченої зовнішнім виходом, слід приймати згідно з будівельними нормами за видами будинків та споруд.

Місткість приміщень, що виходять до тупикового коридору чи холу, не повинна перевищувати 80 осіб.

Ширину проходів, коридорів та інших горизонтальних шляхів евакуації в залежності від виду громадського будинку слід приймати згідно з будівельними нормами за видами будинків та споруд у всіх випадках з урахуванням:

- одномоментної щільності потоку людей, що евакуюються, не більше 5 осіб на 1 м;
- мінімальної ширини проходів - 1 м;
- мінімальної ширини коридору чи переходу, що веде до іншого будинку, - **1,4 м**.

Коридори завдовжки більше 60 м належить розділяти перегородками з дверима, які самі зачиняються і розташовані на відстані не більше 60 м одна від одної та від торців коридору.

Уклон пандусів на шляхах пересування людей слід приймати 1:12.

Уклон маршів сходів на шляхах евакуації не повинен перевищувати 1:2

Кількість підйомів в одному марші між площадками повинна бути не менше 3 і не більше 16 (за винятком криволінійних сходів). В одномаршових сходах, а також в одному марші дво- та тримаршових сходів у межах першого поверху допускається не більше 18 підйомів. Марші та площадки сходів повинні мати огорожу заввишки не менше **0,9 м** з поручнями. Проміжна площадка у прямому марші сходів повинна мати ширину не менше 1 м. Ширина сходових площадок повинна бути не менше ширини маршу. Ширина зовнішніх дверей повинна бути не менше ширини маршу сходів.

Один евакуаційний вихід (двері) допускається передбачати:

- а) з розташованого на будь-якому поверсі приміщення в разі одночасного перебування у ньому не більше 50 осіб (у тому числі з амфітеатрів чи балконів залу для глядачів), якщо відстань від

найбільш віддаленого робочого місця приміщення до зазначеного виходу не перевищує 25 м;

б) з одноповерхового будинку або вбудованих на першому поверсі житлових будинків закладів приміщень обслуговування загальною площею не більше 300 м та кількістю одночасно перебуваючих на першому поверсі не більше 50 осіб.

Сходові клітки повинні бути забезпечені природним освітленням через прорізи у зовнішніх стінах (крім сходів у підвальних та цокольних поверхах, а також колосникових сходів у будинках видовищних закладів).

В разі суцільного заповнення віконних прорізів (склоблоками, склопрофілітом або іншими подібними матеріалами) на кожному поверсі є обов'язковою наявність створок та фрамуг, що відкриваються, площею не менше **1,2 м²** на поверх.

Опорядження стін і стель слід передбачати з важкогорючих або негорючих матеріалів.

Конструктивні рішення

Конструктивні вирішення, конструкції громадських будинків, споруд та їх частин необхідно проектувати відповідно до їх функціонального призначення та обраним об'ємно-планувальним вирішенням з урахуванням природно-кліматичних та інженерно-геологічних умов будівництва, а також згідно з нормативними документами.

Для багатоповерхових громадських будинків рекомендуються безкаркасні, каркасні та комбіновані конструктивні системи.

Об'ємно-планувальні і конструктивно-технологічні вирішення громадських будинків, а також системи їх інженерного обладнання повинні забезпечувати оптимальний рівень енерговитрат при будівництві і експлуатації.

Огороджувальні конструкції будинку повинні проектуватися з теплозахисними властивостями, які забезпечують питоме

споживання теплової енергії, що витрачається на опалення, в межах встановлених нормативів.

7. Послідовність виконання

Процес проєктування повинен відбуватися у **наступній послідовності**:

- ознайомлення з літературою за темою курсового проєкту;
- виконання клаузури;
- варіантне проєктування;
- розробка варіанту об'ємно-просторового рішення та затвердження його керівником;
- графічне оформлення креслень (виконання проєкту здійснювати у комп'ютерній графіці).

При написанні пояснювальної записки повинні бути висвітлені **наступні розділи**:

- ідея генерального плану;
- концепція інтеграції нового об'єкту в міське середовище;
- об'ємно-просторове вирішення;
- композиційно-планувальне вирішення;
- техніко-економічні показники (по будівлі-вставці та ГП);
- конструктивне рішення та матеріали;
- список використаної літератури.

8. Рекомендована література

Основна

1. Андреев Л.В. Основы реконструкции исторического города. Курс лекций. М. : Изд. МАРХИ, 1982. 53 с.
2. Базилевич В. В., Хамара І. Г. Будинки-вставки останнього десятиліття в історично сформованому середовищі міст Європи. *Містобудування та територіальне планування*. 2017. Вип. 64. С. 5-11.
3. Вечерський В. В. Спадщина містобудування України: теорія і практика історико-містобудівних, пам'ятко-охоронних досліджень населених місць. К. : НДІТІАМ, 2003. 558 с.

4. Закон України «Про охорону культурної спадщини», 2000 р. (з поправками 2001-2015 рр.).
5. Лавров В. А. Развитие планировочной структуры исторически сложившихся городов. М. : Стройиздат, 1977. 196 с.
6. Тімохін В. Д. Основи містобудування : навч. посібник. К. : ІЗМН, 1996. 216 с.

Допоміжна

1. Гутнов А. Э. Эволюция градостроительства. М. : Стройиздат, 1984. 247 с.
2. Соколов Л. И. Центр города – функции, структура, образ. М. : Стройиздат, 1992. 353 с.
3. Фомін І. О. Основи теорії містобудування : підручник. К. : Наукова думка, 1997. 191 с.
4. Jeleński T. Sztuka kształtowania historycznych wnętrz miejskich na tle przemian w kulturze: Praca doktorska. Kraków, 2004. 212 s.

Нормативна

1. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. [Чинний від 2019-06-01]. Вид. офіц. Київ:Укрархбудінформ, 2019. 49 с.
2. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудоватериторій. [Чинний від 2019-10-01]. Вид. офіц. Київ: Укрархбудінформ, 2019. 185 с.
3. ДБН А.2.2-1-2003 Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування.
4. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. [Чинний від 2018-04-01]. Вид. офіц. Київ:Укрархбудінформ, 2018. 64 с.
5. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018.
6. ДБН В.2.3-15-2007. Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів. Київ: Мінбуд України, 2007. 81с.

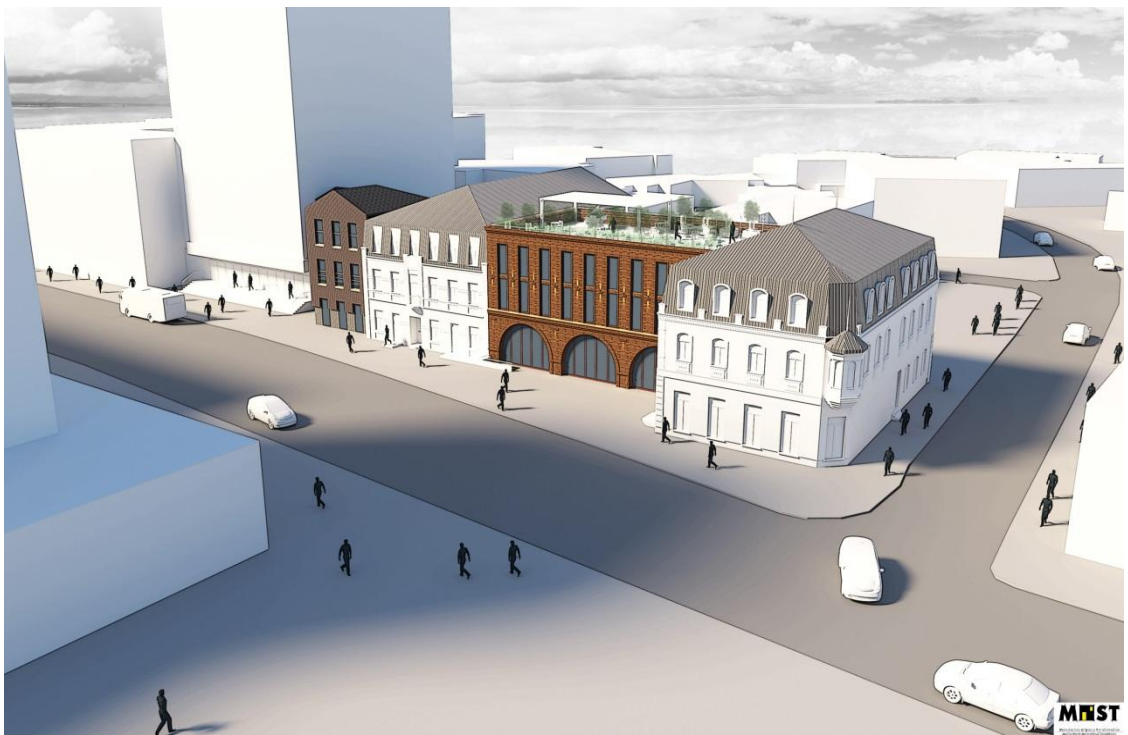
Додатки

Додаток 1

Проектні вирішення нової забудови в історичному контексті

*Передпроектні пропозиції реконструкції нежитлових будівель по
вул. Соборна, 106-Соборна 108-А в м. Рівне (Архітектурна
майстерня «Most», м. Рівне)*

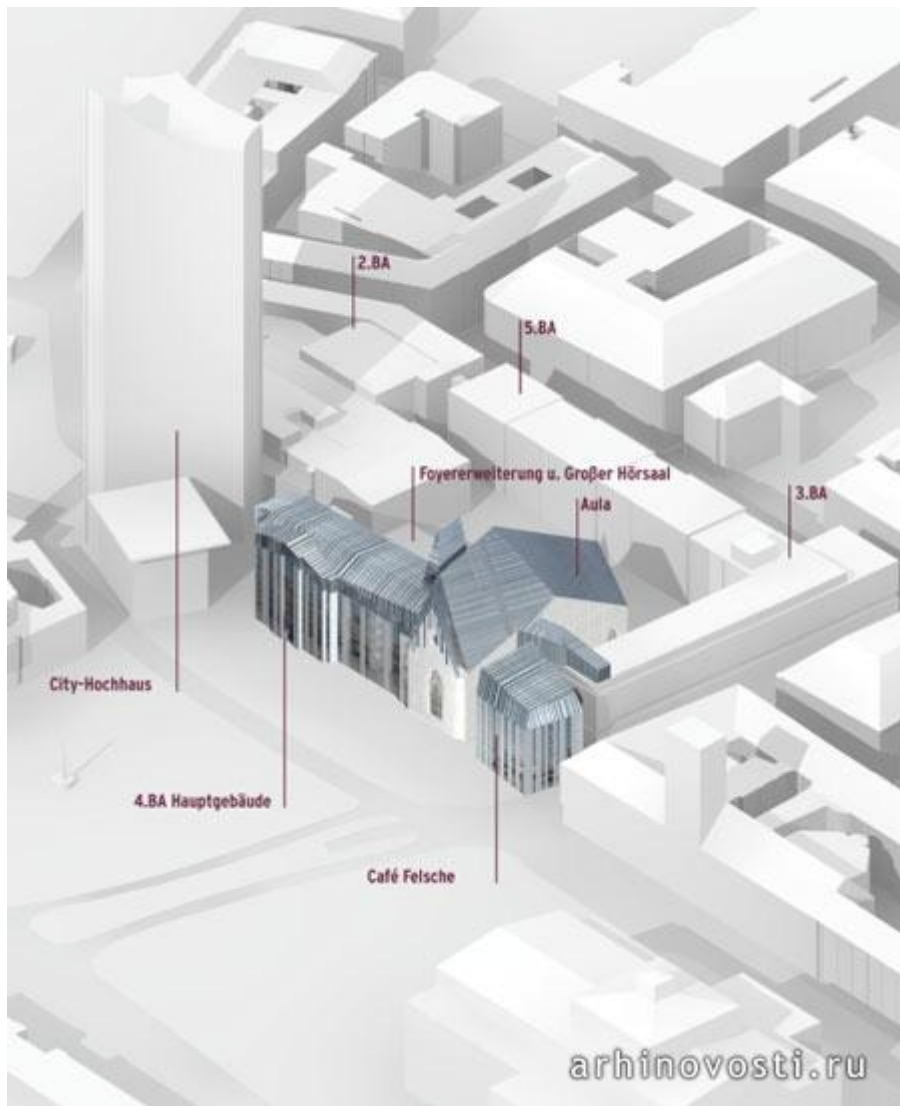

Перспективні зображення характерних ракурсів 1; 2

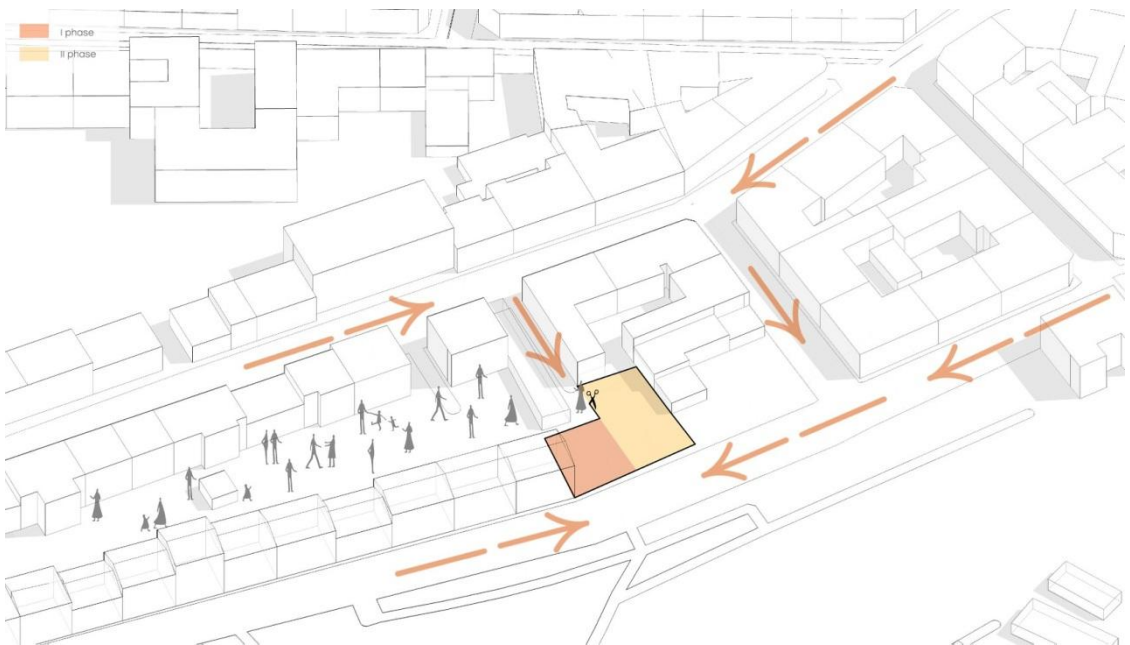

Перспективні зображення характерних ракурсів 3; 4

Нова будівля в історичному контексті

*Корпус Ляйпцігського університету, м.Ляйпціг (Німеччина).
Конкурс 2004 р., будівництво 2007-09-х років*

Проектна пропозиція розміщення нової офісної будівлі в історичному середовищі, м. Львів (Архітектурне бюро «Archimatika», м. Київ)

Збереження історичного характеру місця з модернізацією забудови

Нова забудова набережної у м.Гданськ (Польща)

Нова забудова у м.Гданськ (Польща)

Відбудова об'єктів в модернізованій / новій стилістиці

